Woensdag 26 Juni 1946

DAGBLAD

63ste Jaargang No. 4844

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog, telef. 1858, Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Molotov laat Triest niet los;

Stelt regeling Frans-Italiaanse grens ervan afhankelijk.

Ook Orlando laat Triest niet los.

CRITIEK VAN DE SPAANSE BLADEN.

De Spaanse ochtendbladen oefenden wederom critiek op de Veiligheidsraad omdat deze een beslissing inzake de Spaanse quaestie steeds uitstelt. Men geeft de Sovjet Unie de blaam voor de herhaalde besprekingen. Het falange-orgaan „Arriba" had een hoofdartikel op de voorpagina getiteld ,Elke Maandag en Dinsdag", doelende op de conflicten tussen Rusland en de Westelijke democratieën. Het blad zeide, dat de „gevechten" die in de Veiligheidsraad geleverd worden, niets anders zijn dan een politiek spel — zo helder en tegelijk obscuur — dat niemand het kan begrijpen.

Het Katholieke blad „Ya" zeide: „Ten minste zal Rusland in staat zijn een niet onbelangrijke overwinning te boeken: binnen een jaar alle ernst en prestige der Verenigde Naties te hebben ondermijnd" (Madrid, (AP) 25.6).

ITALIAANSE CONSTITUANTE VERGADERT.

door

Georges Bria.

Guiseppe Saragat, een Socialist van de rechtervleugel die tegen een gezamenlijk optreden met de Communisten was, werd gekozen tot Voorzitter van de wetgevende vergadering op de openingsbijeenkomst welke gekenmerkt werd door hartstochtelijke en uitdagende verklaringen dat de nieuwe republiek geen harde vrede zou kunnen aanvaarden.

Saragat, die uit de anti-fascistische ballingschap terugkeerde om de eerste ambassadeur van bevrijd Italië in Frankrijk te worden, zal Woensdag de vergadering toespreken. Eén der voornaamste taken van de wetgevende vergadering zal zijn om het vredesverdrag te tekenen en men juichte dan ook op uitbundige wijze de redevoering van den 86-jarigen Vittorio Emanuele Orlando toe die Venezia Giulia voor Italië opeiste. Orlando, die Premier was tijdens Wereldoorlog I en een der grote Vier van Versailles, verklaarde tot de circa 500 afgevaardigden die aanwezig waren, dat geen materiële macht en geen morele verkwanseling Triëst en andere steden van Venezia Giulia van Italië zou kunnen afscheiden.

De afgevaardigden juichten gelijksoortige woorden toe van Premier Alcide de Gasperi die verklaarde dat hij de Grote Vier Ministers „van aangezicht tot aangezicht" zeide, dat het land zekere verminkingen nooit zal kunnen toestaan. In het teken van de republiek welker grondwet de Constituante zal ontwerpen, waren de meeste versierselen welke herinnerden aan het Huis van Savoye verwijderd. Weg was het dakraam met het kruis van Savoye evenals de buste van koning Vittorio Emanuele en de stoel met hoge leuning in de koninklijke loge vlak achter het gestoelte van den Voorzitter en zijn assistenten. De loge was tijdens de namiddag bezet door de echtgenote van De Gasperi en de echtgenoten van een aantal diplomaten.

Evenwel — blijkbaar omdat het geval te zwaar was om zomaar te verwijderen — was een monument dat koning Umberto I in de strijd voorstelde blijven staan. Bijna alle diplomaten die aan de regering zijn toegewezen, woonden de middagbijeenkomst bij, inbegrepen de Russische Ambassadeur en de Pauselijke Nuntius. Met een hoeratje voor de republiek — waarvan vijf koningsgezinde afgevaardigden zich onthielden — werd de zitting geopend en in zijn toespraak vroeg Orlando om de vereende steun voor de republiek (Rome, (AP) 25.6).

MOLOTOV IS NIET TE OVERREDEN.

door

Louis Nevin.



De positie van Molotov is klaarblijkelijk onwrikbaar over de sleutelquaestie van Triëst en howel de week teneinde loopt waarin de Ministers zich voorgesteld hadden de vredesvrdragen voor Italië en de Balkanlanden af te handelen, deden zij practisch niets anders dan het nagaan van de omvangrijke lijst van geschillen welke door de assistenten was gereed gemaakt.

In alle kringen die aan de conferentie deelnemen is men het erover eens, dat Molotov niet te overreden is zelfs niet waar het de kleinste vraagstukken betreft. Blijkbaar wil hij daardoor zijn eis, dat Triëst aan Joegoslavië zal worden toegekend, erdoor krijgen.

Een ingelichte zegsman zeide, dat Molotov enkele dagen geleden aan Bidault mededeelde, dat hij zijn toestemming niet zou geven aan de regeling van de Frans-Italiaanse grensquaestie, alvorens beslist was over de toekomst van Triëst.

Bij alle recente besprekingen van de grensquaestie zeide Molotov meer tijd nodig te hebben om zekere documenten te bestuderen welke verband houden met het probleem. De vraag of het mogelijk zal zijn een Europese vredesconferentie te houden in de zomer is een der voornaamste onderwerpen van bespreking geworden. De meeste Fransen beseffen, dat de tijd om uitnodigingen uit te zenden kort wordt indien men nog op 15 Juli wil beginnen met de vredesconferentie waaraan 21 landen deelnemen, gelijk Byrnes verlangt.

Zij beseffen dat de conferentie in Juli zal moeten beginnen indien de afgevaardigden iets te zeggen willen hebben over de problemen die de Raad van Ministers een jaar bezig hield. De meeste afgevaardigden naar de vredesconferentie moeten begin September in New York zijn voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

De meningsverschillen over het Italiaans verdrag zijn gebracht op zeven fundamentele quaesties: 1) de Dodecanesus (eilandengroep in de Aegeïsche Zee) waarvoor Molotov zeide een plan te beramen. 2) Triëst en de Italiaans- Joegoslavische grens. 3) De Herstelbetalingen. 4) De koloniën welke quaestie door de Ministers een jaar is uitgesteld. 5) De Frans-Italiaanse grens. 6) De verdeling der Italiaanse vlooteenheden. 7) De vergoeding voor schade aan Geallieerde bezittingen in Italië.

Vanmiddag zullen de Ministers over de Balkangeschillen praten (Parijs, (AP) 26.6).

DE ATOMAIRE COMMISSIE CONFEREERT.

Alexandre Parodi van Frankrijk verklaarde voor de Atomaire Commissie van de Verenigde Naties, dat zijn regering in principe het Noordamerikaanse plan voor de beheersing van de atomaire energie en het onwettig verklaren van de atoombom had goedgekeurd. Hij zeide het plan, dat door Bernard Baruch was voorgesteld, een „gulle bijdrage" te beschouwen voor de oplossing van het probleem.

Ten aanzien van het Sovjetplan zeide Parodi dat het voorstel om de atoombom onwettig te verklaren noodzakelijk is om het program te doen slagen. Zowel Baruch als Gromyko vroegen om de bom te veroordelen als een oorlogstuig.

Polen bekrachtigde het Russische plan dat de vorige week door Gromyko was voorgesteld. Oscar Lange, de Poolse afgevaardigde in de Atomaire Commissie, zeide dat zijn regering haar volle steun gaf aan het Russisch voorstel.

Hij zeide, dat het Russisch plan al de grondideeën bevat welke door Polen naar voren werd gebracht op de bijeenkomst van de Algemene Vergadering in Januari. Lange uitte zijn goedkeuring voor enkele onderdelen van het Noordamerikaanse plan om op te houden met de productie van atoombommen en de vernietiging van de bestaande bommen bij een overeenkomst tussen de Verenigde Naties.

Volgens den Fransen Parodi zijn er belangrijke verschillen tussen de Noordamerikaanse en Russische plannen, die door de Atomaire Commissie moeten worden overbrugd. Hij stelde dus voor een comité te benoemen om tot een beslissing te komen inzake de werkwijze. Hij zeide, dat er twee subcomité's zouden kunnen zijn, waarvan een zich zou bezig houden met de beheersing en de andere de wetenschappelijke en technische inlichtingen zou inwinnen welke vereist zijn voor het Werkcomité (New York, (AP) 25.6).

Mevrouw George S. Patton Jr., weduwe van den Generaal, reikt een diploma uit aan haar zoon George S. Patton IV (rechts) op de militaire academie te West Point. Kolonel Leland S. Smith Adjudant Generaal te West Point staat in het midden.

VON DER BECKE VERTREKT.

Generaal Carlos von der Becke heeft plotseling zijn bezoek aan de Verenigde Staten afgebroken en in ingelichte kringen acht men het mogelijk, dat Peron den gewezen Argentijnsen Chef Staf onmiddellijk heeft teruggeroepen.

De autoriteiten die in nauw contact waren met Von der Becke tijdens zijn drieweeks bezoek, zeiden, dat hij de reis om de moeilijkheden tussen Argentinië en de Verenigde Staten uit de weg te ruimen, geen mislukking acht.

Naar vernomen wordt zijn Von der Becke's schriftelijke rapporten voor Peron Zaterdag in Argentinië aangekomen per speciale koerier.

De beslissing om terug te keren werd onverwacht genomen, aangezien men van mening was, dat Von der Becke tot midden-Juli zou blijven voor verdere besprekingen met de militaire en diplomatieke leiders. Hij werd naar het vliegveld van Washington vergezeld door den Argentijnsen Zaakgelastige Luis Luti en Luitenant Kolonel Gustave A. Pabst van het Departement van Oorlog. Tijdens zijn bezoek voerde hij uitvoerige besprekingen met Eisenhower en Sol Bloom, Voorzitter van het Comité voor Buitenlandse Betrekkingen van het Huis van Afgevaardigden.

Von der Becke zal nu persoonlijk verslag gaan uitbrengen aan Peron. De Noordamerikaanse waarnemend Secretaris van Buitenlandse Zaken Dean Acheson deelde hem een week geleden mede, dat de Verenigde Staten erop staan, dat Argentinië zijn internationale verplichtingen ten aanzien van de onderdrukking der nazie-activiteiten zal naleven. Von der Becke zou Acheson hebben geantwoord, dat Argentinië reeds 26 nazies heeft gedeporteerd overeenkomstig de wensen van de Verenigde Staten. De Generaal zou Acheson een kort memorandum hebben aangeboden, waarin verklaard wordt, dat het de bedoeling van Argentinië is om in alle landen ter wereld" (Washington, (AP) 25.6).

MISLUKTE REVOLUTIE IN COSTA RICA.

President Picado van Costa Rica maakte bekend, dat de politie ongeveer dertig personen heeft gevat die betrokken waren bij de inbezitneming van het radio-station TIGP in de vroege ochtend. De reden waarom men het radiostation in beslag nam was vermoedelijk om het nieuws van de kortstondige revolutie te verkondigen. Een persoon werd gedood en twee gewond toen de politie vuurde op de groep die het station veroverde. Volgens de geruchten zijn andere groepen die bewapend waren, gevlucht (San José, C.R. (AP) 25.6).

SOVJETS VERVOLGEN KATHOLIEKEN IN KOREA.

In Korea zijn, naar radio Vaticaan meedeelt, door de Sovjettroepen twee Benedictijnse missionarissen vermoord. De radio voegt hieraan toe, dat ongeveer de helft van de katholieken over de Zuid-grens is gevlucht. De abdij en kerk van de paters Benedictijnen zijn door de Sovjets gesloten en bezet terwijl de bewoners als gevangenen worden beschouwd. De eigendommen van kerken en scholen worden ge- [illegible] Korea geopend.

GENERAAL DOORMAN OOK NAAR LONDEN.

De Minister van Oorlog Johan Meynen, wiens plotselinge vertrek naar Londen gisteren meldden, is ook Generaal-majoor Pieter L. C. Doorman vertrokken; Doorman is waarnemend chef-staf.

PRINS OPENT ZEEMANSHUIS.

Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard heeft de Rotterdamse tak van de Zeemansmissie geopend. De Britse ambassadeur was erbij aanwezig, evenals de Noordamerikaanse en Britse consuls.

het nieuws van vandaag

Alles draait om Triëst. Viacheslav Michailovitsj Molotov heeft zich er aan vastgeklampt en wil niet meer loslaten.

In conferentie-kringen te Parijs gelooft men dat hij met alle geweld zijn zin wil doordrijven om Triëst aan Joegoslavië te geven. Zelfs de Frans-Italiaanse grensregeling, welke er eigenlijk weinig mee uit te staan heeft, heeft hij van een oplossing inzake de quaestie afhankelijk gesteld. Zodoende kwam men gisteren bijeen zonder dat enig punt op de agenda stond, hoewel men zich voorgenomen had nog vóór het eind van deze week de vredesverdragen voor Italië en de Balkanlanden af te handelen.

De Italianen zijn echter even hardnekkig als de Russische Minister van Buitenlandse Zaken. Enkele dagen geleden gaf Premier Alcide de Gasperi reeds te kennen dat Italië geen vredesverdrag zou sluiten indien het Triëst zou moeten verliezen. Gisteren heeft de oude Orlando — een der Grote Vier van Versailles — bij de opening van de Constituante verklaard, dat „geen materiële kracht of morele verkwanseling" Triëst van Italië kan afscheiden. De vijfhonderd afgevaardigden juichten, alvorens den Socialist Giuseppe Saragat tot hun Voorzitter te kiezen.

Van Noordamerikaanse zijde wordt intussen gemeld, dat de gehele Noordamerikaanse vloot in de Middellandse Zee — bestaande uit slechts één zware kruiser en twee torpedojagers — naar Triëst is gedirigeerd om het „bezettingsleger bij te staan". Men vreest een Joegoslavische coup omdat de berichten uit Beograd de laatste tijd spraken van Geallieerde activiteiten rondom Triëst. Dat is verdacht en kan betekenen dat Tito's troepen zelf iets in de zin hebben.

Niettemin meldt een laat telegram uit Parijs, dat Molotov wacht op een telefoontje uit Moskou, welke een verrassende ontwikkeling in de quaestie van Triëst teweeg zou kunnen brengen. Men wijst erop dat Molotov verschillende geheime besprekingen heeft gehad met Byrnes en dat er misschien nog een of ander compromis zal worden bereikt. Wie weet?

De Delegatie.

„Een blamage voor Suriname" zegt De Surinamer

Onder dit opschrift treffen wij in „De Surinamer" een hoofdartikel aan waarin critiek wordt geleverd op de wijze waarop de Surinaamse autonomie-commissie te werk is gegaan. Er schijnen in Suriname trouwens nog andere groepen te zijn, die het niet eens zijn met het „schema van een constitutie" (Amigoe van 14 Juni) welke de commissie als leidraad genomen heeft. Zelfs bemerken wij uit ingezonden stukken van den heer S. F. Helstone, een arbeidersleider en Mevrouw G. Schneiders-Howard, oud-Statenlid en hoofd-inspectrice van de Hygiënische Dienst, dat deze tegen de autonomie zijn op dit ogenblik omdat zij vrezen dat slechts „een bepaalde kliek ervan zou profiteren.

Mevrouw Schneiders noemt o.a. de Indianen, Hindostanen, Indonesiërs, Chinezen en een groot deel der Negerbevolking die niet van de 35.000 gld. welke de Surinaamse afvaardiging van de Surinaamse bevolking schijnen deze vrees te koesteren, gezien de telegrammen aan de Koningin om eerst algemeen kiesrecht te eisen alvorens het bestuur in handen wordt gesteld van de groep, die tot nu toe op politiek gebied de leiding heeft gehad. Hier volgt dan het stuk van „De Surinamer":

Nu dachten we: de delegatie is vertrokken, dus R.I.P.

Maar jawel, ingezonden stukken, bezoekers op het bureau, vragen per brief, aanhoudingen op straat en het lijkt wel een repeterende breuk: „Weet u, dat de delegatie...? Wist u, dat de delegatie......? Heeft de delegatie......? Weet u, dat de delegatie......? enz., enz., enz., enz.

Zo'n delegatie is natuurlijk voor sommige mensen een belangrijk gebeuren, dat komt nu eenmaal niet elk jaar voor. Tot onze spijt moeten wij echter verklaren, dat er voor ons, gezien de schijnmanoeuvre van voorbereiding, de wijze van verzamelen en de parodie van programma, het belangrijke er al lang af is en dat we het hele geval niet anders kunnen beschouwen, dan als een blamage voor Suriname. Dat er in Den Haag iets zal bereikt worden van wat de heren zich hier misschien hebben voorgesteld, geloven we al evenmin.

We waren heel blij, dat de delegatie weg was, dat was ten minste weer een ergernis minder. Maar nu moeten we toch onze lezers, bezoekers en ondervragers tevreden stellen. Om het kort te maken zullen we het doen in een soort interview. Voor lui, die niet zo erg met litteraire figuren op de hoogte schijnen, willen we nog opmerken, dat we dus alle gestelde vragen en gedane beweringen over de delegatie aan een gefingeerde bezoeker (B) in de mond leggen, die dan door de redactie (R) beantwoord worden.

We veronderstellen dus den bezoeker gezeten tegenover de redactie.

B. Kunt u me zeggen, wat de delegatie in Nederland gaat doen?

R. Op de vergadering in de Statenzaal op 4 Mei heeft de heer Ferrier verklaard, dat de delegatie naar Nederland zou gaan om te vragen de Rijksconferentie te bespoedigen, opdat de belofte van Hare Majesteit de Koningin van December '42 eindelijk zou worden ingelost. De heer Ferrier verklaarde, dat het niet past, bij de Koningin aan te komen met bijvoorbeeld 24 punten, omdat er dan ontevredenheid komt, als er bijvoorbeeld maar 23 gegeven worden.

Op de verregende meeting van 12 Mei heeft de Statenvoorzitter de heer Lim A Po, gezegd: „Zo als u weet is er door de Staten een commissie benoemd om naar Nederland te gaan en de Koningin en Haar Regering te vragen niet langer te wachten, maar de beloofde zelfstandigheid te geven", en: „Wij gaan slechts de vervulling van belofte vragen".

B. Maar waarom heeft de delegatie dan die 14 punten mee?

R. Dat weten de goden. Voor gewone stervelingen is dat alles zwaar geheim. Misschien is het een vorm van petitie want volgens het telegram van Hare Majesteit [illegible] U weet, huishoudelijke vergaderingen, zwaar geheim...

B. Zwaar geheim! Laat met u lachen! Weet u dan niet, dat de punten, voorgelezen op de openbare vegadering, niet kloppen met de punten van de comité-vergadering? Weet u dan niet, dat in punt 14 eerst stond afschaffing van de gelijkstelling zonder meer? Weet u dan niet, dat ze er eerst wilden zetten, dat alleen zij kiesrecht krijgen, die goed Nederlands kunnen lezen en schrijven? Weet u dan niet, dat ze dat afgestemd hebben met 7 tegen 6? Weet u dan niet...

R. Wacht u even, mijn waarde heer. Hoe weet u dat? Dat vertelt men op straat, niet? Maar is dat allemaal waar? Heeft men daar bewijzen voor? Een geheime vergadering is nu eenmaal geheim, en men kan van deelnemers aan zo'n vergadering toch niet verwachten, dat ze zo iets op straat brengen. En als men het heeft van iemand, die toevallig hier of daar een woordje opgevangen heeft, dan is het toch heel goed mogelijk — fantasierijke mensen zijn er nu eenmaal overal — dat de rest erbij verzonnen is. Maar zelfs, als dat nu allemaal waar is, wat verandert dat eigenlijk aan de zaak zelf? De 14 punten zijn een verzameling... eh... eh... eigenaardigheden, die niet Statenleden naar alle waarschijnlijkheid niet graag voor hun verantwoordelijkheid zouden nemen.

B. Maar u weet toch wel, dat de heren niet eens de tijd gekregen hebben om de stukken behoorlijk in te zien.

R. Dat maakt niet de minste indruk, want wilden ze die ongeziene stukken niet op hun verantwoordelijkheid nemen, dan hadden ze kunnen zeggen — juist als in Curaçao gebeurd is: „Het spijt me, heren, maar ik doe niet mee, ik moet eerst weten waar het over gaat". En als ze op de openbare vergadering merkten, dat er iets anders voorgelezen werd, dan zij hadden goedgekeurd, dan zou men toch verwachten, dat een redelijk mens zou zeggen: „Mijnheer de Voorzitter, er klopt iets niet, mag ik misschien even voorstellen in huishoudelijke vergadering te gaan anders worden er dingen uit de vorige huishoudelijke vergadering openbaar". Of iets in die geest, want dat de bevolking zou mogen weten, wat de heren

---

1) De Curaçaose reizigers verteren ± 30.000 gld.

van plan zijn, is natuurlijk ondemocratisch, en dat kan men van de Statenleden niet verwachten.

B. Democratisch! Mooie democratie! Als Hare Majesteit de Koningin naar aanleiding van een telegram vraagt om een Islamiet, bij voorkeur van Javaanse landaard, dan nemen ze niet den man, die voor dat telegram gezorgd heeft, maar een braven, besten, zwijgenden broeder. En als Hare Majesteit vraagt, dat ook andere minderheidsgroepen gehoord zullen worden, dan vergeten de heren dat maar, en maken zich zo gauw mogelijk uit de voeten, voordat er een nieuw telegram van Nederland kan komen. Men zou haast zeggen, dat het waar is, wat er verteld wordt: dat sommige van die heren alleen gaan voor eigen persoonlijke belangen, om postzegels of sigaretten te verhandelen, of om een titel te halen; of om naar een ziekenhuis te gaan voor operatie. Weet u wel, dat ze de man ongeveer 50 kilo vracht bij zich hadden?

R. De luchtvaartdienst heeft het aan de redactie niet gemeld en of ze het aan anderen gedaan heeft, lijkt toch wel erg twijfelachtig. Veronderstel eens dat u het kantoor zou opbellen en vragen: Hoeveel vracht hebben die heren mee? Dan zou het antwoord toch wel zo ongeveer hierop neerkomen: Wat heeft u daarmee te maken?

B. Ja, dat is wel mogelijk. Maar wat zegt u er van, dat de griffier van de Staten, de heer Van Eyck, in Nederland blijkbaar ook als delegatielid optreedt. Aneta meldt immers, dat „wij de gebeurtenissen met de grootste interesse volgen" en dat beide delegaties de steun van de bevolking hebben ten aanzien van de doelstellingen, die beide delegaties hebben. Nou, als hij daarmee bedoelt die 14 punten, dan heeft hij het toch glad mis. Doelstellingen, wat voor doelstellingen heeft onze delegatie?

Heeft ze dat ook verteld?

R. Nu komt u weer op uw eerste vraag terug. En u weet, dat die doelstellingen in alle geval niet kloppen met wat er verteld is op 4 en 12 Mei. Waar ze wel mee kloppen? Mijn waarde heer, dat is een even groot raadsel als heel de samenstelling van de delegatie, de 14 punten en wie ...

Misschien is het maar het verstandigste om rustig af te wachten, dat de heren terugkomen, al wordt daar ook al aan getwijfeld. Misschien is de democratie dan al zo ver doorgedrongen, dat de bevolking mag vernemen, wat de heren voor, over en zonder het volk beslist hebben. Dat het veel zal zijn, is zoals gezegd zeer onwaarschijnlijk.

7



ONS KONINKRIJK

RONDOM DE RIJKSCONFERENTIE.

(Van den parlementairen redacteur van „De Tijd".)

Ongeacht de politieke moeilijkheden in Indië vindt de voorbereiding van de Rijksconferentie ongestoord voortgang. Ook het Handelsblad vestigde daar de aandacht op en voegde er aan toe dat men er in Den Haag rekening mee houdt, de Rijksconferentie in de tweede helft van Augustus bijeen te doen komen. Dit klopt met de suggestie, welke dezer dagen ook in dit blad gedaan werd, met betrekking tot de wenselijkheid om de Rijksconferentie, ongeacht de stand der besprekingen met Sjahrir, bijeen te roepen. Doch de grote vastberadenheid, welke in regeringsen ambtelijke kringen heerst ten aanzien van de termijn, kan gemakkelijk een misverstand verwekken, waarvan niet alleen de publieke opinie maar ook degenen die verantwoordelijk zijn voor het bijeenroepen en het welslagen van de conferentie het slachtoffer zouden kunnen worden. Voor zover het van de ambtelijke voorbereiding afhangt kan de conferentie stellig tegen de tweede helft van Augustus bijeenkomen. Doch of dit ook inderdaad gerealiseerd zou kunnen worden, hangt niet alleen af van de ambtelijke voorbereiding, maar tevens van de wil van de vertegenwoordigers der zeer onderscheiden Indische bevolkingsgroepen om tegen dat tijdstip ter conferentie te verschijnen. En zo zij die wil al zouden hebben, dan is daar nog de vraag of, de mogelijkheid om uit Indië te vertrekken voor allen of voor een voldoend aantal hunner bestaat. Hiermee wil niet gesuggereerd zijn dat de conferentie niet in Augustus gehouden zou kunnen worden. Zij moet gehouden worden op elk tijdstip dat het meest geschikt lijkt. Maar het is gevaarlijk om thans reeds apodictisch te beweren dat het Augustus zal zijn, want behalve bovengenoemde onzekere factor, die alle plannen vooralsnog op niet al te vaste schroeven stelt, is daar nog een staat van vrijwel volmaakte ren alsmede de gehele publieke wereldopinie verkeren.

De commissie van Helsdingen heeft ongetwijfeld schatten van materiaal en gegevens voor de conferentie vergaard. Zij heeft nu een waterreservoir gemaakt, een watertoren die volstaat. De leidingen, waardoor het water naar het volk, naar de publieke opinie, naar regeringen en volksvertegenwoordigers en naar de pers in de hele wereld moet stromen — die leidingen zijn er echter nog niet, laat staan dus dat er water zal kunnen stromen. Wanneer de Rijksconferentie de zo volstrekt onontbeerlijke maximale voorwaarden tot welslagen wil verkrijgen, dan moeten eerst de hier in Den Haag verzamelde gegevens en inzichten in voorlichtende zin actief worden gemaakt, dan moet er op de kortst mogelijke termijn het apparaat worden opgebouwd, dat in staat is de wereld op de meeste ruime wijze van inlichtingen te voorzien. Dit is een zaak van zulk primordiaal belang, dat het naar onze mening, ook reeds uitgesproken in het hoofd-artikel van Dinsdag jl., nauwelijks de moeite waard is over de vaststelling van een datum voor de Rijksconferentie te spreken, zolang dit voorlichtingsapparaat er niet is, wel is toegerust en volop werkt.

GERBRANDY'S RAPPORT.

Een stuk vol gapingen.

Het Parool geeft het volgende commentaar:

Op dit ogenblik gevoelen wij nog geen behoefte aan détailbeschouwingen over Gerbrandy's memorandum en willen wij ons tot een paar algemene opmerkingen bepalen. De eerste daarvan moet zijn, dat zelden een politiek witboek in zoveel woorden zó weinig heeft gezegd. Naarmate de historie „jonger" wordt en wij dichter bij de bevrijding komen, is de auteur kariger gaan worden in zijn mededelingen. Zo krijgen wij een zeer uitvoerig verslag over het wangedrag van De Geer — dat het zó erg is geweest heeft ons volk bepaald niet geweten en het zal er de Regering een ernstigrief van maken, dat zij een vol jaar liet verlopen zonder aan deze affaire iets te doen — maar over de dwaze cabinetscrisis van 1945 is de schrijver in zowat één bladzij uitgepraat. Zo vernemen wij geen woord over voorbereiding van een noodparlement, en vrijwel geen woord over twee brandende vraagstukken, waarmee de Regering zich na de bevrijding van het Zuiden had bezig te houden: de Binnenlandse Strijdkrachten en het Militair Gezag, vooral hun verhouding tot het civiele gezagsapparaat. Wel heeft de heer Gerbrandy deze opvallende tekorten in zijn verslag opgevangen door bescheidenlijk zijn boek als „hoofdpunten" van het Londense beleid aan te dienen, wel heeft hij zich, waar hij terzeinen zonder voetangels en klemmen betrap, tot wat soms interessante uitstapjes laten verleiden, maar noch het een noch het ander kan goedmaken, wat er aan essentiaia aan het rapport ontbreekt.

Maar als gezegd: op dit ogenblik laten wij détailbeschouwingen achterwege. Wat ons meer ... ging het zo lang verbeide memorandum zal opvangen. Zij zou in haar taak — het afnemen van de politieke rekening en verantwoording — te kort schieten, zo zij het rapport „voor kennisgeving" aannam. Het ondernemen van een parlementaire enquête lijkt ons de aangewezen weg. De volksvertegenwoordiging kan daardoor den afgetreden ministers de, door de meesten hunner stellig begeerde, gelegenheid bieden om zich te verantwoorden en tevens zichzelf de mogelijkheid tot het vaststellen van een openbaar oordeel verschaffen. Wij hebben hoop, dat uit het parlement een initiatief tot zulk een enquête zal worden genomen.

SJAHRIRS VOORSTELLEN.

Soetan Sjahrirs tegenvoorstel dat Indonesië een Vrijstaat zou worden in bondgenootschap met Nederland betekent een verwerping van de Nederlandse voorstellen, aldus de Nationale Rotterdamse Courant. Het blad wijst erop, dat het Nederlandse voorstel van republiekvorming binnen het koninkrijksverband het Koninkrijk bewaart, maar dat Sjahrirs voorstel de eenheidsgedachte van het Koninkrijk der Nederlanden aanrandt.

BARON VAN HARDENBROEK OVERLEDEN.

Reynoud Adolf, baron van Hardenbroek van Lockhorst, kamerheer en ceremonie-meester van Hare Majesteit de Koningin, is als gevolg van een auto-ongluk op 71-jarige leeftijd overleden.

VERAART HERVAT ZIJN REGENPROEVEN.

Zoals bekend, hield de natuurkundige August Veraart uit Rijswijk zich voor de oorlog bezig met regenproeven. Hij trachtte, door het uitwerpen van ijsdeeltjes van circa 50 graden onder nul op de wolken, deze te doen veranderen in neerslag. Inderdaad is het den heer Veraart gelukt, op deze wijze regen te veroorzaken. Deze proeven werden genomen, op een hoogte van rond 5000 meter, omdat het „plafond" van de vliegtuigen in die jaren nog niet hoger lag.

Nu de luchtvaart gedurende de oorlogsjaren met reuzenschreden vooruitgegaan is en men thans een aanmerkelijk grotere hoogte kan bereiken, heeft de heer Veraart opnieuw toebereidselen getroffen voor zijn proefnemingen. Hij verwacht thans negen a tien kilometer hoog te komen, waardoor hij de z.g. cirruswolken kan bereiken. Deze wolken, die alleen op deze hoogte voorkomen, bestaan geheel uit zeer fijne ijsdeeltjes. Door hierop andere ijsdeeltjes te werpen, zal het labiele evenwicht verstoord worden, opdat de wolken zich „uitregenen". Dit is eigenlijk een versnelling van het normale proces. Dit heeft tot gevolg, dat plaats en tijd van regenbuien beïnvloed kunnen worden. In een droge zomer zouden op deze wijze landen tuinbouwgebieden van water kunnen worden voorzien. Ook het omgekeerde is mogelijk, in een natte periode zal men de wolken reeds boven zee kunnen laten uitregenen.

De heer Veraart zal in de loop van den zomer zijn proeven tussen Scheveningen en Katwijk houden. Hij heeft een zeer goede verwachtingen ten aanzien van de resultaten.



SPORT

DE PAUS SPREEKT SPORTLIEDEN TOE.

Zijne Heiligheid de Paus zeide in een toespraak tot vijftig wielrenners die deelnemen aan de jaarlijkse ronde van Italië, dat het wielrennen een der meest gezonde sporten is. De Heilige Vader prees het volhardingsvermogen, de moed en discipline der sportlieden en verklaarde: „Uw jeugdige druf maakt u bizonder dierbaar voor Ons hart." Hij sprak van het balcon af, dat uitzicht biedt op het plein van St. Damascus waar de athleten en honderden sportliefhebbers verzameld waren (Vaticaanstad, (AP) 26.6).

DE WEDSTRIJDEN TE WIMBLEDON.

De tweede dag van het tennistournooi te Wimbledon werd geopend met de voortzetting van de eerste ronde. Ivo Rinkel van Nederland versloeg M. R. Lewis van Groot Britannië met 7—5, 6—4.

De Brit J. S. Comery versloeg den Noordamerikaan S. Webster ... Luitenant Harris Beeman van de Verenigde Staten met 6—1, 6—2, 6—2.

Mejuffrouw Jean Nicoll-Bostock van Groot Britannië versloeg mejuffrouw E. Sutz van Zwitserland met 6—1, 6—4. Louise Brough van de Verenigde Staten kwam in de tweede ronde door de terugtrekking van mejuffrouw A. Burton van Australië. Margaret Osborne van de Verenigde Staten versloeg mejuffrouw J. W. Stork van Groot Britannië met 6—2, 6—0.

In de tweede ronde versloeg mevrouw S. Laffargue van Frankrijk mejuffrouw Jedrzejowska van Polen met 6—4, 6—4. De Noordamerikaanse Dorothy Bundy versloeg de Britse mevrouw E. E. Murdock met 6—0, 6—1.

In de eerste ronde van de heren dubbelwedstrijden versloegen de Australiërs Dennis Pails en Geoffrey Brown de Noordamerikanen Luitenant Harris Beeman en soldaat Stanley Debrac met 6—2, 6—4, 6—1. Beeman en Dobrac zijn in Duitsland gestationeerd bij het bezettingsleger.

De Zweden Lennart Bergelin en Torsten Johansson versloegen de Egyptenaren Andre Shaffei en en Mahoud Taleat met 6—4, 6—2, 6—3. Abdesselam en R. Dubuc van Frankrijk versloegen Jack Harper van Australië en J. C. Warboys van Groot Britannië met 11—9, 1—6, 7—5, 6—3. R. E. Carter en Ch. Kingsley van Groot Britannië versloegen Bill Robertson en J. Burke Wilkinson van de Verenigde Staten met 6—4, 6—2, 6—3 (Wimbledon, (AP) 25.6).

DEENS-NEDERLANDSE ZWEMWEDSTRIJDEN.

Op 10 Juli zullen in Utrecht Deense zwemsters deelnemen aan de kampioenswedstrijden waaraan, Willy Haverlag en Hannie Termeulen zullen meedoen. De Deense zwemsters zijn de dames Nathansen en Harup.

KORFBAL.

De Aruba Korfbal Bond schrijft ons:

„De Korfbal Competitie waarmede in Maart d.j. op Aruba een aanvang werd gemaakt en waaraan een 7-tal verenigingen deelnamen is nu bijna ten einde."

„Door met 2—1 van „Victoria" te winnen op Zondag l.l. heeft „Sparta" (van Oranjestad) voor zich de plaats weten te veroveren om in de finale uit te komen tegen „T.O.F." (van de Lago Heights) op Zondag 30 Juni a.s."

„Om aan deze interessante en vlot verlopen competitie een waardig slot te geven zal de finale gespeeld worden op het Wilhelmina Sport Park te Oranjestad en is de Gezaghebber uitgenodigd om de beker-uitreiking te doen. (De zeer fraaie zilveren beker werd beschikbaar gesteld door den welbekenden Heer Emanuel Wacjberg van de Sunshine Store te Sint Nicolaas")

„Wat de wedstrijd betreft, mag worden verondersteld dat deze de meest intressante en de spannendste van de competitie zal worden. „T.O.F." en „Sparta" zijn van ongeveer gelijke kracht, spelen beiden snel en goed samenspel en is het dus zeer moeilijk te voorspellen welke van de beide verenigingen als kampioene te voorschijn zal komen."

„Het korfbalspel (gemengd) werd gedurende het laatste jaar nogal druk beoefend op Aruba en het spelpeil is, mede door de competitie, aanmerkelijk verhoogd."

„Zij die gaarne een goede korfbalwedstrijd zien wordt dus deze eindwedstrijd sterk aanbevolen."

„De korfbalwedstrijd zal aanvangen om 16.45 n.m., voorafgegaan door een voetbalwedstrijd".

Sociale Beweging.

Deze week kwam het zg. stuwadoorsbesluit af, waarbij de verschillende maatregelen worden voorgeschreven, die nodig zijn voor de veiligheid der bootwerkers, maatregelen in verband met het vervoer der arbeiders, voorschriften betreffende hygiëne, maatregelen ter voorkoming van ongelukken, voorschriften omtrent drinkwatervoorziening kleedkamers enz. enz.

Het is inderdaad wel een groot succes voor de actie van onze bootwerkersvereniging „San Telmo" begonnen in het jaar 1942.

De „Amigoe di Curaçao" liet zich nog al pessimistisch uit over de datum van de inwerkingtreding van dit reglement, we hopen dat dit pessimisme spoedig gelochenstraft zal worden. Het besluit geeft zes maanden de tijd voor het inrichten van de voorgeschreven wachtkamers, kleedlocalen en de bouw van privaten enz.

Zoals wij reeds zeiden, vroeg de chauffeursvereniging San Cristobal ook een vertegenwoordiging in de commissie belast met het toekennen van vergunning tot het onderhouden van busdiensten. Deze week werd de heer J. Kroon als vertegenwoordiger voor de vereniging San Cristobal alsnog in die commissie benoemd.

Reeds jaren terug ondernam de Volksbond de taak van arbeidersbeurs, doch een particuliere onderneming betreffende deze materie is altijd afhankelijk van de „goodwill" der werknemers, of ze nl. van de instelling gebruik wensen te maken, dan wel niet. Een gouvernementsinstelling kan hierbij dwingend optreden.

Een arbeidsbeurs van gouvernements zijde kan zien of de toevoer van arbeiders van buiten noodzakelijk is, kan zien of die buitenlandse arbeiders hun contracten begrijpen, of zij bv. weten, dat de levensstandaard op Curaçao veel hoger ligt dan elders. De Staten namen het ontwerp aan!

We hopen, dat de Staten ook spoedig de „arbeidsgeschillenwet" in behandeling zullen nemen, daar de conflicten die zich zouden voordoen, dan ook langs een vast omschreven wet tot een vlugge oplossing kunnen gebracht worden.

Wat de havencentrale betreft, het eindverslag toont verschillende bekeringen „San Telmo heeft ...

R. K. Volksbond.

CURAÇAO

STAATSLIEDEN BIJ DE KONINGIN.

Gistermddag om 16 uur zijn Westindische afvaardigingen or Hare Majesteit de Konin- ontvangen. De heren genoten thee en bleven bij de Lands- ouwe tot 17.15 uur.

PROTEST AAN DEN MINISTER-PRESIDENT.

Naar ons bleek is hedenmorgen n Protest in omloop gebracht, aarop handtekeningen verzaeld worden uit alle kringen der aatschappij, ongeacht godsdienge of politieke richting. Bedoeld otest, gericht aan den Minister-esident, protesteert tegen heten de commissieleden in Nerland gezegd hebben en veraar: dat de inhoud van het gerokene niet de wensen van het uraçaose volk weergeeft.

Het is niet de bedoeling, zo ide men ons, enig politiek andpunt in te nemen, maar prost aan te tekenen namens het land Curaçao tegen wat de ommissieleden hebben gezegd.

NIEUW SURINAME" OVER DE STATENCOMMISSIES.

Het blad „Nieuw Suriname" t te Amsterdam verschijnt, eft grote aandacht gewijd aan t bezoek der Surinaamse en uraçaose Statencommissies aan ederland. De hoofdredacteur heer F. Blijd, schreef een oofdartikel getiteld: „Wij dullen geen Dictatuur! Hoe de Vestindische delegatie er over enkt". Bij dit artikel is een foto n de afvaardigingen en een raaggesprek met den Heer Lim Po afgedrukt. Uit de verklaingen van den heer Lim A Po lijkt, dat hij heel wat gematiger is in zijn uilatingen dan de uraçaoënaars die verklaarden nder een dictatuur te leven.

Het blad meldt ook, dat eind ni de vereniging „Ons Surinae" een openbare vergadering Den Haag belegt waarbij de Voorziter W. Laret en de heer H. Lim A Po als sprekers zulen optreden. Op 29 Juni zal de urinaamse afvaardiging in „Dilgentia" aan het Lange Voorout te Den Haag door „Ons uriname" worden ontvangen. ermoedelijk spreekt Dr. M. F. a Costa Gomez ook bij die gegenheid.

BIEZONDERE PLECHTIGHEID.

Aanstaande Zaterdag zal de Heer Amado Römer, zoon van Statenlid Elias A. Römer en Mevrouw Römer-Chapman, tot Priester worden gewijd in de Pro-cathedrale kerk van St. Ana. Het is bijna dertien jaar geleden sedert een priesterwijding laats vond op ons eiland. Daarvóór was het 39 jaar geleden. Het waren ook toen landskinderen, Pastoor Julio Henriquez en Mgr. A. G. Ellis, die op ons Eiland werden gewijd. Onze Apostolisch Vicarius, Zijne Hooewaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., zal den Heer Römer, die te Caracas studeerde, wijden.

De Heer Römer werd 5 December 1921 op Curaçao geboren, doorliep het St. Thomascollege te Willemstad en het St. Dominicuscollege in Neerbosch. In Januari 1940 repatrieerde de Heer Römer, waarna hij in Caracas verder studeerde.

Het programma is als volgt:

Zaterdag 29 Juni: 8 uur Pontificale H. Mis in de Pro-Cathedrale Kerk, waaronder de priesterwijding.

Zondag, 30 Juni: 9 uur wordt de Neomist met zijn familie door het comité afgehaald aan het ouderlijk huis in de IJzerstraat. Op het kerkplein zijn opgesteld: diverse jeugdorganisaties en bruidjes, die den Neomist naar het altaar begeleiden.

Dan volgt de Plechtige H. Mis, waarbij de Zeereerwaarde Pastoor Julio Henriquez als diaken; de Zeereerwaarde B. Kranwinkel O.P. als subdiaken en de Zeereerwaarde Pastoor L. van Rooy O.P. als Presbyter assistens zullen assisteren.

Onder de Heilige Mis zal de president van het Seminarie van Caracas, Padre Aguerre de feestrede houden.

De Heilige Mis wordt gezongen door het mannenkoor van de St. Annakerk onder directie van Frater Fidelius, met instrumentale begeleiding. Na de Heilige Mis zingt hetzelfde koor een priester-cantate. Daarna wordt den Neomist uitgeleide gedaan door het feest-comité en bruidjes.

Om 12 uur begint de officiële receptie ten huize van de familie Römer, bij welke gelegenheid het feest-geschenk der parochie wordt aangeboden.

's Avonds om 19 uur Plechtig Lof met Te Deum, gecelebreerd door den Neomist. De parochianen van Otrabanda worden verzocht Zaterdag en Zondag de vlaggen uit te steken als teken van medeleven met dit groots gebeuren. De bewoners van de IJzerstraat zullen hun priester eren door het versieren van hun huizen.

100.000 POSTZEGELS.

De reeksen CNS-postzegels voor Europees Nederland en Oost-Indië, welke aanstaande Maandag in omloop komen, hebben een oplage van 100.000 stuks. Men blijft ze verkopen tot einde dezes jaars; de postzegels blijven geldig tot eind volgend jaar.

MUURSCHILDERINGEN OP HATO.

Dolf Henkes is thans begonnen met de muurschilderingen in het nieuwe vliegstation op Hato. In de grote hal en het restaurant zullen symbolische voorstellingen worden aangebracht. De schilder denkt ongeveer vier maanden werk te hebben.

STAATSMANNEN HOREN ENGELSE PIANISTEN.

In het Kurhaus hebben de Surinaamse en Curaçaose statenleden het optreden bijgewoond van het Engelse pianistenpaar, Bartlett en Robertson.

Het eerst speelden zij Mozart in diens 10e concert voor twee piano's en orkest, zuivere muziek met een Andante licht als een pluim op de wind en een Rondo van een verrukkelijke vitaliteit. Dit spel, goed gesecondeerd door Neumark en het orkest, was het kunstzinnig gebeuren van deze avond, want de Hongaarse fantasie van Liszt, die later werd gespeeld, is zo grof van allure, dat zelfs het fraaie spel van deze kunstenaars het niet kan redden; het is een nog al ruwe bewerking van de bekende twaalfde rhapsodie. Het feit, dat het paar een Steinway en een Rechstein moest bespelen, schiep buiten hun wil nog al controverse in de klank. Hun succes was zeer groot. Met een fraaie Chaconne van Purcell en het brio van de toch wel aantrekkelijke muziek van Liszts Preludes, werd de avond geopend, resp. gesloten. Neumark bleef de geestdriftige meester op alle muzikale fronten!

SMEETS OP HET EILAND.

Notaris Mr. Anton A. G. Smeets die dezer dagen voor zaken naar Bogotá vertrok is gisteren weer veilig op Curaçao teruggekeerd. Zijn reisgenoot Mr. Adolphe W.J.M. Desertine zal Zaterdag terugkeren.

Ook vernemen wij nog, dat Mevrouw Smeets die momenteel in Nederland is, eind Augustus naar New York zal reizen en vandaar naar Curaçao zal terugkeren. Mevrouw Smeets is zeer tevreden over de toestanden in ons land en heeft onder andere enige vacantie genomen in Noordwijk.

NAAR CURAÇAO KOMEN.

..De volgende passagiers komen met de ss. „Boskoop" uit Antwerpen. Ze zijn op 22 Juni vertrokken.

M. Basjes, E. de Bats, P. J. Boot, P. H. Boumans, Mevrouw D. Budde—Prinsen en één kind, Zuster G. M. v.d. Eynde, Zuster M. J. Flips, Kapitein R. Gudde, Zuster E. J. de Huybregts, Zuster P. J. D. van Iersel, Kapitein K. de Jong, Mevrouw G. Jongeneel en twee kinderen, R. de Jongh, Mevrouw S. H. Klapwijk—Kloosterman, Zuster A. M. Koijen, C. J. Mayoor, Kapitein D. van Molenbroek, J. G. B. Moor, A. J. Muskens, E. M. Newton, Mevrouw N. M. P. A. Newton H. J. Nolte, Mevrouw H. P. Nolte, Aa Nijhof, W. R. Nijhof, H. van Petten, P. Putman—Cramer, Mevrouw E. E. Putman—Cramer, Mevrouw A. C. C. Roelofs—Valk, Mevrouw P. K. van Rosevelt—Van Ooslinga, Mejuffrouw L. van Rosevelt, D. Taktor, Mevrouw J. Taktor, C. L. Taktor, J. Taktor, Ir. G. A. Treep, Majoor E. L. Venema, Mevrouw C. B. Venema D. van Vliet, W. A. de Vries, P. Weltevreede, Mevrouw J. C. Weltevreede, Mevrouw C. J. Wins—Savelkoel, J. de Winter.

DIENST MIAMI-PARAMARIBO.

In aanvulling op ons bericht van gisteren (blz. 3), dat via Miami-Paramaribo een KLM-dienst op Buenos Aires zou worden geopend, vernemen wij nog dat de dienst in Miami zijn beginpunt zal hebben (dus niet in Amsterdam). Er zal tweemaal per week worden gevlogen.

ER WAS BRAND OP DE „AALSUM".

Postpakketten gered.

In het „Parool" van 8 Juni leren wij het volgende:

De brand op het s.s. „Aalsum" in de Amsterdamse haven is vermoedelijk ontstaan door een eindje sigaret, dat achteloos is weggeworpen. De 4000 ton chilisalpeter was verpakt in 88.500 jute balen, waarvan er één waarschijnlijk heeft vlamgevat.

De brand ontstond in ruim II en sloeg daarna over naar ruim III; beide ruimen zijn geheel uitgebrand. Het vuur werd bestreden met totaal 29 stralen; de „Droogdok VI" en de „Droogdok X" van de Amsterdamse Droogdokmaatschappij waren het eerst ter plaatse en begonnen de ruimen vol te pompen. Het laatste schip is gisteravond nog tweemaal in actie gekomen, omdat om zeven en tien uur een schot weer begon te smeulen.

Drie personen werden gewond. De tweede machinist, die onmiddellijk bij het uitbreken van de brand naar beneden holde om de buitenboordskranen open te zetten, liep ernstige brandwonden aan één zijner armen op. Verder werden twee sorteerders gewond aan handen en gelaat. Eén hunner is in het Wilhelminagasthuis opgenomen.

Tijdens de blussingswerkzaamheden hebben dieven kans gezien, de scheepskas, inhoudende ongeveer 2400 gulden, te stelen.

* * *

De Directie van de KNSM deelde ons naar aanleiding van bovenstaand bericht mede, dat de Aalsum reeds 22 Mei in Amsterdam is aangekomen. Zou zich iets ernstigs hebben voorgedaan dan had men ongetwijfeld bericht naar Curaçao gezonden. Men heeft de brand weten te beperken tot de ruimen II en III, zodat er wel chilisalpter verloren ging, maar geen postpakketten. In feite hebben wij berichten van mensen die met de Aalsum meegegeven postpakketten in Amsterdam onbeschadigd en zonder vertraging hebben ontvangen.

VERKEERS- ONGELUKKEN

De bestuurder van een personenauto reed bij het parkeren met de voorzijde tegen de achterzijde van een weapon-carrier, waardoor het achterverlichting van de weapon-carrier werd beschadigd.

Ter hoogte van Marchena vond een aanrijding plaats tussen een vrachtwagen en een personenauto. Van de personenauto werd het rechterachterspatscherm gedeukt en van de vrachtwagen het rechtervoorspatscherm.

Oorzaak: Slippen, tengevolge van het natte wegdek.

NAAR NEDERLAND.

Met het KLM-vliegtuig van 22 Juni vertrokken van Curaçao naar Amsterdam via New York:

Maria Agatha Blokland, Leny Marian Blokland, Johan Abel Blokland, Louis Edward Curiel, Johanna Maria Curiel—Maaks, Renny Elisabeth Curiel, Eddy Rudolf Curiel, Cornelis Schrijver, Gerardus Jacobus van den Broek, Aaltje van den Broek—Koot, Jacob Laurentius du Chatinier, Dingema Jacoba du Chatinier—Ophof, Jannetje Maria Wiegmans, Izaak van Bochoven, Goudappel van Bochoven, Maria Johanna van Bochoven, Frank Erik van Bochoven, Franciscus Petrus Antoine Aardewijn, Neeltje Aardewijn—van Heusden, Jacob Groenewold, Wouter Pleijsier, Cornelia Pleijsier—Meijer, Johannes Pleijsier, Jacoba Cornelia Pleijsier.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

24 Juni: W. P. van Heukelen, M. A. van Wamelen, Joseph N. Hinds, Maria Morel, Moises Hernandez, Hector Walle, Johannes Borgard, Hipolita Moral, Mauricius Janga, J. E. Irausquin, Kapt. Trehearne, Florence Odor, Victor Caroles, Matthijs Chaim Obst, Mario Arends, Walter E. Chijvet, Harm G. van den Boom, Norman Richard, Susanna Kock.

25 Juni: P. A. van Stuyvenberg, Walter Braun, Leonard Tjon-A-Yong, Virginia Orozco, Leonardo Tromp, Juan R. Luis Marta.

Aruba — Curaçao.

24 Juni: Juan R. Luis, Cecilia en Vicento Werleman; Canuto Buitenboom, Leon Harry, Jan Lens, Carl. Nemick, Julio Flanegin, Andre en Catherine Casanova; Edward van Lier, A. H. A. A. en Frederica Lacle; Ana Eisden, Norma Arends Simon Croes, Kapt. Trehearne, Van Heuvel, Van Wamelen, Arturo Arends, G. Hofs, Victor Romero, Mauricio Marchena.

25 Juni: Altagracia Mejia, Juana Taveras Laureano, Maria Vroolijk, Moises Hernandez, Hector Walle, Jesus Savans, Florence C. Craan, Zuetz E. Nisbett, Henry Cardoza, Lorenzo Desbarida, Walter Broum, William Starkey, P. Stuyvenberg, Leonard, D. Hassell, Aquilles Socoro, L. E. Tahasale.

Curaçao — Barranquilla.

25 Juni: Pedro Fiallo Pena, Carlos de Hart.

Op doorreis naar Bogotá: Pieter de Kok, Phillip Evertsz, Abraham Wiznitzer, Jeanette M., Jacqueline en Sheila M. Sleeman.

Op doorreis naar San José, CR. Simon Limvers.

Curaçao — Bonaire.

24 Juni: E. en Hendrica Francis; Seferina en Mario Cecilia; Salamon G. en Antonio Kaluf; Henriquetta Britt, Mons. P. I. Verriet O.P., Pater W. M. Brada O.P., H. Evertsz, Bernadette Heidweiller, E. G. Harreman, S. Jones, Bernardo Conradus.

25 Juni: Carolina en Mario Mercera; Jan, Omira en Johnnie Hellmund; Antonio Coffie, George Marchena, Pablo Martis, Maria Josefa, Josef, Flora, Anna, Ambriosio, Agatha en Basilio Thielman; Sarita Boekhoud, A. G. Marchena.

Bonaire — Curaçao.

24 Juni: E. Dankmeyer, Nilda en Otila Arends; Agnes Frans, Julia Trinidad, Alejo en Alejandro Marchena; Madelene van Eyk.

25 Juni: Juan Chirino, Cleana Fleur, Norman en Yvonne Domacase, Margriet Ignacio, Maria Vlijt, Herman Provence, Enriqueta Britt, Hermus G. en Angelica E. Martis; Cornelia Ignacio, Cristiaan Schubert, Felipe Mellan.

Curaçao — Ciudad Trujillo.

26 Juni: Altagracia Mejia, Juana Taveras Laureano.

Kingston — Curaçao.

25 Juni: Nancy Preller.

Curaçao — La Guayra.

23 Juni: Josefina A. Castamo. Rosa H. Arismendi, Alicia Itourde, Josefina Araujo, Fernandes Pita, Maria M. Molina, Mercedes Guzman, Johannes de Bruin.

25 Juni: Johan Bonifacia Steba, George, Marion, George, Michael en Daniel Easdon; Maria V. Oropeza M., Christiaan van de Ree, Arturo Arends.

La Guayra — Curaçao.

24 Juni: Amado E. I. Römer, Victoria L. de Tillero Rita de Dona, Carmen E. Cisnero, Carmen Muñoz, Carmen E. Cabreras.

25 Juni: Berta Belen Clienger, Emilio C., Luisa M., Juan B., Mistica, Clark en Jorge Irrizary.

NIEUWS VAN OVERAL

HANNOVERAANS HEIMWEE.

Er is in Hannover, in de Britse zone, een nieuwe Duitse partij gesticht. Zij beoogt de aansluiting van Hannover bij het Britse Rijk. Het hoofdargument is........ de Hannoveraanse afkomst van de huidige Britse dynastie.

(„Les lettres Françaises")

EEN „SEMINARIE-KAMP" VOOR DUITSE KRIJGSGEVANGENEN IN FRANKRIJK.

Tegemoetkomende aan het verzoek van de Franse Hiërarchie en den Nuntius te Parijs de Duitse krijgsgevangenen seminaristen de gelegenheid te geven hun studies voort te zetten, heeft de Regering toegestaan een „Seminarie-kamp" op te richten te Chartres, aldus meldt CIP. Dit kamp telt op het ogenblik 359 seminaristen, 9 priesters en 57 religieuzen van verschillende kloosterorden. Dit is thans ongetwijfeld het belangrijkste Duitse seminarie van de hele wereld. De Franse Overheid werd bij haar toestemming tot deze oprichting stellig geleid door de gedachte, dat deze toekomstige priesters, in Frankrijk gevormd, een voorname rol zullen vervullen in de denazifiesering en heropvoeding van het Duitse volk. De seminaristen worden in vier klassen verdeeld. De priesters, zelf ook krijgsgevangenen, onderwijzen theologie, philosophie, kerkgeschiedenis. De oudste seminaristen van de hoogste klas zijn 29 jaar. Het „Seminarie-kamp" wordt bestuurd door E. P. Stock, priester van het diocees Mainz, die reeds sedert 1932 te Parijs woont en die dienst deed als aalmoezenier van de Duitsers en Oostenrijkers in de hoofdstad. Tijdens de oorlog heeft hij Parijs niet verlaten en scheen op goede voet te staan met de Duitse Overheden. De Fransen begrepen spoedig, dat hij geen „nazie" was, maar integendeel een der beste bondgenoten in de verzetsbeweging. P. Stock kreeg verlof de gevangennissen te bezoeken en wist veel mededelingen en inlichtingen over te brengen aan gevangenen en hun familieleden. Hij redde het leven van vele Fransen. Na de bevrijding kreeg hij ten teken van dankbaarheid van de Franse Regering verlof, het „Seminarie-kamp" van Chartres te organiseren. Het geval P. Stock heeft veel overeenkomst met dat van Mgr. Otto Gramman te Weenen, Hoofdaalmoezenier van het Duitse bezettingsleger in België en Noord-Frankrijk, die zoveel diensten bewees aan de Belgische gevangenen van St. Gillis en aan het volk.

GERHARDT HAUPTMANN OVERLEDEN.

Gerhardt Hauptmann, de bekende schrijver, is op 84-jarige leeftijd te Agnetendorf overleden.

Hij had juist plannen gemaakt om zijn woonplaats te verlaten en zich bij de Duitsers te voegen, die de Polen gelast hadden Silezië te verlaten.

GODSDIENSTVRIJHEID IN RUSLAND?

De encycliek „Orientales omnes" is heftig aangevallen door radio en pers van Moskou, met name door de Izvestia.

De Osservatore Romano heeft een antwoord gegeven op de Sovjet laster. Ziehier een passage: „De encycliek verdedigt zeer duidelijk de democratie, die steunt op de onschendbaarheid van het geweten, de godsdienst, de ideeën en tradities van het volk. Als de verdediging van de democratie door de Encycliek van Pius XII over de Roetheense katholieken uitloopt op een aanval op Sovjet-Rusland, ligt de fout niet bij het Vaticaan, maar bij de onbetwistbare feiten en bij degenen, die ze veroorzaakten: de onderdrukking van de godsdienstvrijheid in de West-Oekraïne, de arrestatie van alle bisschoppen, de gevangingen t.o.v. de gelovigen, die men tot afval prest. De bewering, dat de Sovjet-constitutie aan de burgers vrijheid van eredienst garandeert en dat de Roetheense katholieken die ook werkelijk genieten, is óf een supreme ironie óf een verwonderlijke onbewustheid".

Kerkgeschiedenis van Curaçao

1700 — 1742

door

PATER W. M. BRADA O.P.

De Paters Jezuïeten kochten een huis in de Kuyperstraat: zij bleven dus aan de Pundazijde, doch men moest de missie opgeven: de generaal der Paters Jezuïeten zeide geen hoop meer te hebben.

Curaçao kostte mensenlevens. De waarnemer van de Paters Jezuïeten, de molenaar van het Molenplein, Gales, ruilt daarom maar de huizen van de Jezuïeten in de Kuyperstraat tegen het eigendom op Otrabanda.

Deed hij dit op verlangen van den prefect, die zich alléén belast zag met de zorg van Curaçao, om zodoende het gehele kerkelijk bezit bijeen te hebben? We weten het niet. Op het kadaster kunnen we wellicht de beschrijving nog vinden der gronden en huizen. Men moet zich dit alles niet te groots voorstellen. Otrabanda, vlak gemaakt op verlangen van Erasmus Reyning, was een terrein, dat in de militaire zone lag. Men mocht er aanvankelijk niet bouwen. De kerk van den prefect was wellicht het gebouwtje waarover Mgr. Kistemaker sprak en dat is ingestort omstreeks 1835.

Prefect Caysedo moet geleefd hebben tot 1738 (de oproep der schuldeisers geschiedde op 5 Augustus). Hij heeft hier dus jaren gewerkt.

Zijn figuur is nog niet voldoende belicht door de archieven, doch wij hebben hoop, dit verleden nog wel eens veel duidelijker voor ons te zullen krijgen. Vreemd is, dat men in de vergadering van de Congregatie in het jaar 1755 niet wist, dat in het jaar 1751 een andere Augustijn op Curaçao was: Miguel Grimon van Puerto Rico. Nazoekingen over hem in Puerto Rico hadden ook al geen succes. Hij moet de bouwer zijn van de „nieuwe kerk" op Otrabanda.

Een latere Conventueel met de Germaanse naam Maubach, wordt volgens het archief van de Congregatie apostolisch prefect genoemd. In zijn aanstellingsbrief heet het dat hij is „Novus praefectus", een nieuwe prefect. Genoemde prefect Maubach was hier aangekomen in het jaar 1768: hij stierf reeds het jaar daarop.

Wel kennen wij het verleden nog niet geheel, doch duidelijk is het, dat Curaçao veel eerder dan tot nog toe algemeen gedacht werd, de kerkelijke status van prefectuur bezat.

In de rekeningen van Pater Pauwels komt ook voor: kostgeld voor „een Franse Pater", wie of dat mag zijn, een voorbijreizende priester wellicht? Opvallend is, dat er ook een rekening is voor een bark naar Martinique, was dat voor dien Fransen Pater? De man is dan wel keurig behandeld door Pater Pauwels.

Tien jaren werkte Pater Pauwels hier, hij was lang ziek, zijn doktersrekening loopt van 26 Februari 1726 tot 18 Juni van dat jaar, zijn sterfdag. Over zijn werk zijn we verder niet ingelicht, een doopboek van hem kennen we niet.

Gemakkelijk is zijn werk op Curaçao niet geweest. Hij moet geleden hebben.

Was Pater Pauwels in 1726 overleden, pas in het jaar 1728 kwam zijn opvolger Pater Cloots. Hij was voortgesproten uit de bekende Amsterdamse familie Cloots. Hij vond veel schulden, doch zijn familie zal hem geholpen hebben, zoals we ook later zien, koopt zijn broer, de Baron de Cloots, een huis voor hem in de Kuyperstraat te Willemstad.

Een fout in de koopbrief, het jaartal was verkeerd, gaf echter allerlei moeilijkheden.

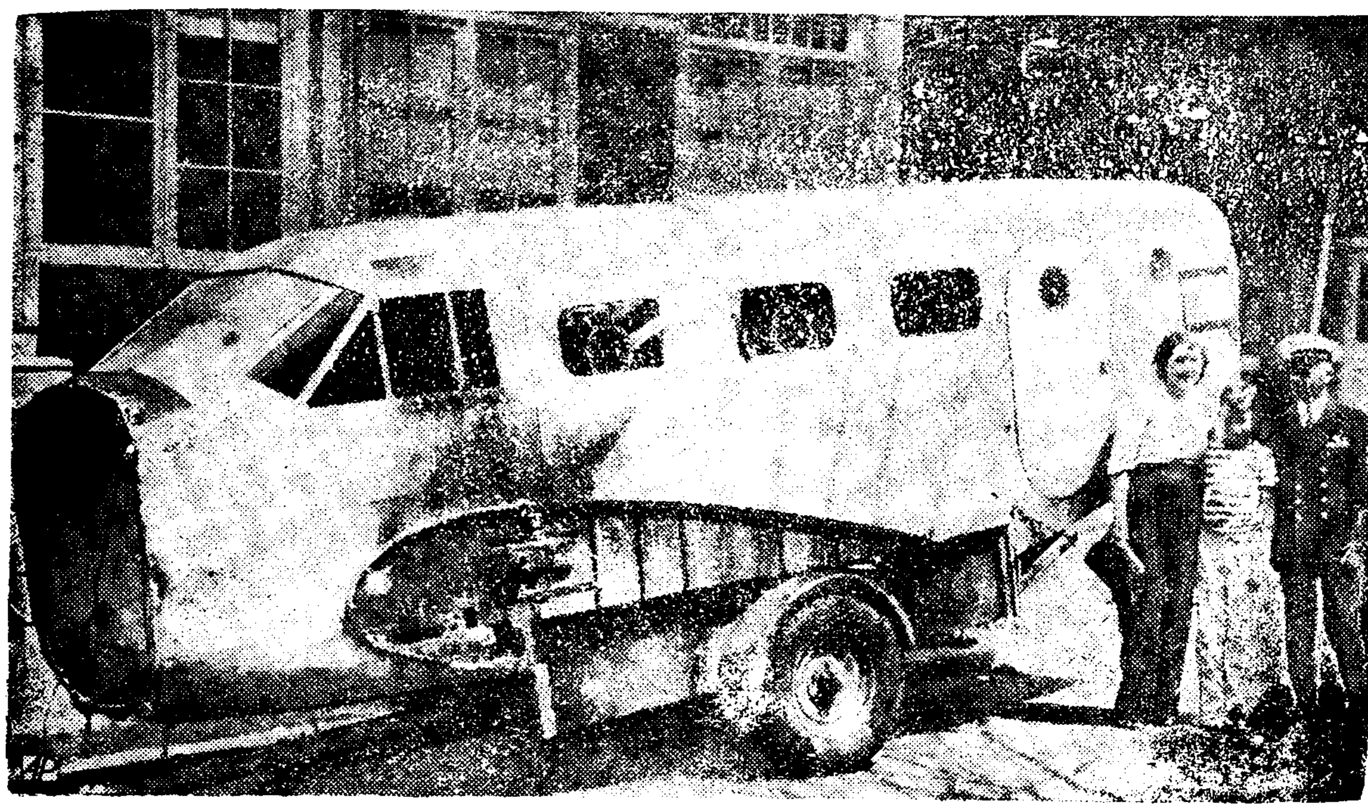
In Rome had men wel zorg voor de Missie, die de Paters Jezuïeten daar op Curaçao op zich genomen hadden, en men stuurde een hulp voor Pater Cloots, nl. een zekere Pater Langemans. Een man, die naar we weten, ook hard werkte op Bonaire.

Hij had wel zes dagen nodig om al zijn doopleerlingen daar te dopen, sinds Pater Schabel had men het eiland niet meer kunnen bezoeken. Op Curaçao terug, stierf hij spoedig, in 1732. Zijn zorg voor het volk deed hem in Rome aanvragen of niet de faculteit verleend kon worden, dat men het volk zou mogen vormen. De bisschop van Caracas kon toch al moeilijk komen, gelijk eertijds de bisschop van Coro dat gedaan had. Een en ander diende toch te moeten worden geregeld in overleg met den bisschop van Caracas, meende men in Rome. Toch waren er in die tijd soms schijnbaar nog andere priesters zoals den Augustijn, die in 1721 op het eiland kwam, Fray Caysedo y Velasco. Dit is voor de Jezuïeten niet direct te begrijpen, daar aan hen de missie was toevertrouwd. Het leek beter de leiding in één hand te houden. Bovendien was het gouvernement op Curaçao zo lastig, dat men meende al die zware belastingen, die men de Paters oplegde, onredelijk te mogen noemen.

Onder de Paters Jezuïeten, die hier werkzaam waren op Curaçao, is er een, die tekent met de naam Cloeck. Zijn naam is Petrus Schelle.

Hij kwam hier aan in April 1734 en vond hier zijn Ordebroeder, Pater Cloots, werkzaam. Het was het verlangen van de Paters, om toch, zo het enigszins mogelijk was, een wat groter huis te krijgen en ook een wat ruimere kerk te kunnen inrichten. Pater Cloots vond veel financiële steun bij zijn familie in Holland en door middel van J. B. Baron Cloots te Amsterdam, was hij in staat een huis te kopen in de Kuyperstraat, waar het wat rustiger en gemakkelijker voor hem was.

Maar wat wil het geval? Pater Cloots sterft in 1734 in November, en de Baron, horend van de dood van zijn broer op Curaçao, had geen verlof meer gegeven tot de koop van dat huis. Pater Cloeck, alleen overgebleven, begrijpt er niets van, hij denkt dat hij nu eigenaar is van een huis en krijgt er maar geen bevestiging van. Zijn financiële toestand wordt zo, dat hij er maar over denkt, weer naar Holland terug te gaan.



De vliegtuigmecaniciën Paul R. Rieboldt van Oakland, Calif., maakte een aanhangwagen uit de romp van een vliegtuig teneinde er met zijn echtgenote Mabel en zoon James in te wonen. Toen Rieboldt opdracht kreeg om zich te melden op de vlootbasis te Philadelphia, haakte hij zijn „woning" aan een auto en sleepte deze over een afstand van 5000 klometer dwars door de Verenigde Staten.

Ten einde raad roept hij de molenaar Gijsbert Roelen Gales bij zich, die zijn molen „De Vreede" daar had staan, waar nu het Molenplein is, en staat hem alles af wat er nog in bezit is: kelken en kazuifels, etc, hopende dat hij dit alles goed zal bewaren. De missie werd door de Paters Jezuïeten opgegeven.

Curaçao bleef toch niet zonder priester: er was nog, zoals we zeiden, een Pater Augustijn Caysedo, die zelfs met grote plannen rondliep, als de bouw van een kerk en een gasthuis. Ook kwamen er altijd wel priesters voorbij.

Curaçao is altijd een gelukkig eiland geweest in deze zin, dat het bijna altijd priesters had. Wat voor bestuur er ook was, altijd waren er wel priesters op het eiland aanwezig. Voornamelijk heeft Curaçao dit te danken aan zijn ligging en zijn haven. Hier immers kwamen de boten, voordat ze de reis over de Oceaan gingen maken, hier kwamen de boten om hun waar te verkopen. De situatie was zelfs zo, dat gouverneurs hun eigen handelshuizen hadden, zo b.v. de gouverneur Juan Pedro van Collen.

Veel Franse en Spaanse priesters deden Curaçao aan op hun reis, zo ook in 1737 een zekere Pablo Clement van St. Basilius. Deze Pater vond ook medewerking van den gouverneur.

Op 11 Januari van het jaar 1737 verscheen hij voor den gouverneur Collen, de man kwam bij den gouverneur klagen, dat hij niet van het eiland kon vertrekken, iets waarover de Katholieken niet getreurd zullen hebben, zo was er immers weer iemand meer, die kon preken en hun kinderen dopen.

Wat voerde deze man toch naar Curaçao? We kunnen dit alles zien in de stukken van gouverneur Collen. De man was op een bedelreis. Twintig van de Paters van zijn Orde waren door de Turken gevangen genomen op het eiland Kreta en de Turken vroegen een losprijs van 20.000 pesos, te betalen binnen drie jaar, of ze zouden de Paters dood martelen.

Dit was Pater Pablo Clement te erg en hij trok nu de wereld rond, tot op Curaçao, om giften te verzamelen tot vrijkoop van zijn 20 Ordebroeders. Hij was nu klaar op Curaçao en wilde doorreizen naar La Guaira, doch men wilde hem niet meenemen. Hij had een balander gevonden, doch de kapitein, Manuel Blanco de Villegas, was niet genegen de Pater mee te nemen, daar de Pater van zijn oversten niet kon tonen dat hem opdracht gegeven werd om naar La Guaira te gaan. Gouverneur Collen vond dat geen bezwaar (de overste van Pater Pablo Clement woonde immers helemaal in Spanje) en gaf hem bevel den Pater mee te nemen.

We weten niet of de collecte van Pater Clement hier op Curaçao veel heeft opgebracht.

Rond 1730 had de peso een waarde van ƒ 2.40. Men kan dus uitrekenen hoeveel Pater Pablo Clement wel nodig had om zijn 20 Ordebroeders los te krijgen uit de handen van de Turken!

Onder de kooplui van die tijd zullen ook wel Katholieken geweest zijn.

Zo was bijv. de molenaar op het Molenplein, Roelen Gales, Katholiek. Er werd nog al op Curaçao verdiend, al was het niet altijd een mooie handel.

Pater Pablo Clement is een voorbeeld van een der priesters, die Curaçao aandeden en zo werd Curaçao door God nooit verlaten en had het bijna altijd priesters. Een goede, geregelde zielzorg was in die dagen op Curaçao bijna niet mogelijk. De paters Jezuïeten althans gaven de zorg voor Curaçao in het jaar 1742 op.

Als Pater Cloeck in 1735 de missie op Curaçao opgeeft, daar hij er geen mogelijkheid zag, om redelijk levensonderhoud te vinden en in Amsterdam is aangekomen, gaat hij direct naar Baron Cloots en daar blijkt dat er een vergissing in het spel is. Het jaartal in de koopacte was foutief en zodoende kon het huis niet aan Pater Cloeck geschonken worden.

Pater Cloeck schrijft het in een briefje aan den molenaar Gales. Dat het werkelijk het plan was van de Paters Jezuïeten om Curaçao maar op te geven, blijkt vooreerst uit het feit, dat Pater Cloeck tot leraar werd benoemd en hij zelf schrijft, blij te zijn uit die ellende dan op Curaçao bevrijd te zijn.

Doch na een brief van den overste uit Rome, na veel onderhandelingen, wordt besloten Pater Cloeck terug te sturen.

Hij komt in November 1738 op Curaçao aan en wordt buitengewoon hartelijk ontvangen, daar de Pater Augustijn gestorven is en men geen priester meer heeft op Curaçao. De molenaar Gales had het goed gedacht intussen het huis in de Kuyperstraat te ruilen tegen drie in de Bredestraat. Daar is het, dat men waarschijnlijk rond het jaar 1738 begint met de bouw van een steenen kerk.

Men prijst de ijver die Pater Cloeck aan de dag legt, hij krijgt zelfs hulp. In September 1739 stapt een Pater Dominicus Verhof aan wal, van wie geschreven staat, dat hij zich vooral op de talen toelegde, om de mensen te bereiken. Waarschijnlijk was het de talen van Guinee, etc. toentertijd nog niet vergroeid tot één taal: het Papiaments. Er was in die dagen een lastige fiscaal, die een 150 pesos van Pater Cloeck ging eisen, een oude schuld van den gestorven Pater Caysedo. Pater Cloeck wordt in September 1740 werkelijk gedwongen die schuld te betalen, terwijl deze mijnheer tevens moet gezegd hebben, dat hij „die verklikkers encabalisten" — hij bedoelde de Paters Cloeck en Verhof. — wel van het eiland zou jagen. Alles behalve medewerking dus. Deze fiscaal van Schagen, aldus getuigen Cloeck en Gales (17 Januari 1740), eiste kelken en kazuifels, doch de gouverneur liet verstaan dat zijn eis niet opging, kelken en kazuifels waren het algemene bezit van de katholieke gemeente.

We lezen in het doopboek, dat men soms ook er op uittrok en elders de H. Mis leest. Zo staat er bij het jaar 1740 geschreven, dat men een H. Mis gezongen heeft op Altena.

Reeds in September 1740 vertrok Pater Cloeck weer naar Holland. Later moet hij nog dikwijls gezegd hebben, dat hij wel voor een derde keer gestuurd zou willen worden. De reden van zijn vertrek is te zoeken in het optreden van den fiscaal Jan van Schagen, een bruut, die beloofd had, die Jezuïet wel eens van het eiland te zullen zetten. (Over zijn optreden tegenover de protestanten schreef prof. Knappert een artikel in de West-Indische Gids van het jaar 1939). De man zocht een reden en ondekte dat Pater Cloeck op 27 November 1739 twee vreemdelingen getrouwd had, zonder eerst de „proclamaties" te laten gaan. Dit was tegen de heersende wet, die geen huwelijk toestond zonder eerst die roepen te hebben laten gaan. Hier was dus de quaestie kerkelijk trouwen vóór burgerlijk trouwen. Pater Cloeck verklaarde: „dispensatie moest ik geven van de burgerlijke roepen wegens noodzaak".

Deze verklaring was van 5 September 1740. Op die dag ook vraagt de eiser Jan van Schagen een boete van 50 gulden en ook... verbanning van het eiland. 15 September staat Pater Cloeck op vertrek, die mijnheer van Schagen had dus getriompheerd: Pater Cloeck was verbannen van Curaçao.

Het jaar daarop, 1741, stierf Pater Cloeck. Tijdens zijn ziekte had hij het maar steeds over Curaçao. Hij wilde er voor de derde keer naar toe gaan. God beschikte anders.

Het oudste doopboek, dat op Curaçao aanwezig is, in het archief van de pastorie van St. Anna, is een doopboek begonnen door dezen Pater Cloeck.

Van onverdachte zijde werd er een mooi getuigenis afgelegd over zijn zielenijver.

Er was in die dagen een zekere dominee Wigbold Rasvelt werkzaam op Curaçao. Welnu, deze dominee moest op zekere dag, het was na het vertrek van Pater Cloeck, een brief ontvangen hebben van het hoofdbestuur der West-Indische Compagnie, waarin hij te horen kreeg, dat men niet tevreden is over zijn ijver, men vindt dat die Pater Cloeck veel ijveriger is, want deze Pater wint velen van het volk voor zich, terwijl hij er geen één van het volk voor de kerk wint.

Het antwoord hierop is een beetje pijnlijk om te horen. De Dominee beroept zich er op, dat ook zijn voorgangers zich niet met het volk inlieten. Was men dus de woorden van Christus: „Gaat en onderwijst alle volkeren" vergeten?

Moet de kerk niet apostolisch zijn?

Verder zegt de dominee dat de geloofskennis van het volk nu niet bepaald groot is, etc. Prof. Knappert, aan wie we deze gegevens ontlenen, zegt dan ook: „Van enig zendingswerk op Curaçao blijkt dus niets, tenzij onder vrijgeboren negers".

We zien dus, dat Pater Cloeck zorg maakte van zijn werk en eigenlijk zijn de volgende woorden van dominee Rasvelt een lofuiting voor hem, namelijk dat hij voor twee realen reeds een bozaal, — dat is iemand die aan de overkant der Oceaan geboren is, doopt als hij een peter en een meter heeft.

Gaarne halen we hier de woorden aan van dominee Houtzagers die hier werkzaam was, ook op het niet werken onder de bevolking wijzend: „Het is een eer van de Rooms Katholieke Kerk, dat Zij haar vleugels over Curaçao en zijn bewoners heeft uitgebreid." (West-Indische Gids 1939).

Had Pater Schelle zich Cloeck genoemd, de volgende Pater Verhof noemde zich du Jardin. Hij kwam in het jaar 1739 op Curaçao aan. Een maand na Pater Cloeck stierf Pater Verhof reeds. (September 1741). 1 Augustus was hij doodziek thuisgekomen, hij was langs de weg neergevallen, op een van zijn talloze tochten, waarbij hij de mensen opzocht in hun hutten rond de plantagehuizen. Hij bleef niet in de stad, maar wilde de mensen opzoeken.

Het werk moet voor één man veel te zwaar geweest zijn. Hij was uitgeput, door een maagkwaal raakte hij geheel weg van de pijn, doch toen hij een ogenblik bijkwam, kon Pater van Heumen hem toch gelukkig de laatste Sacramenten toedienen.

De naam van Karel van Heumen komt in de oude doopboeken het eerst voor op 1 Juli 1741. Hij zal dus zo tegen het einde van de maand Juni zijn aangekomen op Curaçao.

Karel van Heumen was de laatste Jezuiet, die op Curaçao gewerkt heeft.

Hij was van geboorte een Nijmegenaar. Vanweg de bovengenoemde onrechtvaardige financiele lasten had hij het niet nodig geoordeeld, mee te delen dat hij Jezuïet was. Hij was door zijn oversten daarvoor uit de Orde geplaatst, om niet altijd maar lastig gevallen te worden. Daar de Paters Jezuïeten door hun biezondere ijver ook overal de biezondere haat van de tegenstanders op de hals haalden, was het werken voor hen soms zeer moeilijk.

Men schijnt daarom van hoger hand besloten te hebben, om Pater Karel van Heumen maar uit de Orde te ontslaan en hem als gewoon saeculier geestelijke naar Curaçao hebben laten vertrekken.

Zo was het mogelijk, dat hij, op Curaçao aangekomen, voor den gouverneur Isaac Faesch kon verklaren: niet te behoren tot de Orde der Jezuïeten, evenmin nog een missionaris te zijn van hetzelfde genootschap. We zien hier een dubbele ontkenning en we zien hier tevens, dat het goed was gezien, om Pater Karel van Heumen te ontslaan uit de Jezuïetenorde.

Toen hij op Curaçao aankwam, trof hij er den Jezuïet Pater Verhof.

Zij hadden een huis „staande in de Breedestraat aan de overzijde der haven ingericht tot de uitoefening van de R.K. Godsdienst." Dat was nog geen St. Annakerkje, doch het moet zo iets als een schuilkerkje geweest zijn.

Toen Pater Verhof op 10 September 1741 stierf, schreef Heumen in het doopboek: „Haec die mortuis est Dom. Verhof, pastor Ego solus."

Op het eind van het jaar 1741 schrijf van Heunen heel tragisch in het doopboek: „door mij alleen zijn deze mensen gedoopt moeten worden."

Het werk werd ook hem te zwaar. Op 1 Februari 1742 machtigt hij Gijsbert Roelen Gales en Jan Baptista Lierens om in zijn naam „alle wereldse zaken ende affaires" waar te nemen. Het lijkt wel of hij reeds de dood voelde naderen. Hij werd getroffen door een zonnesteek en leed ontzettend in hoofd en rug, terwijl hij er bijna blind van geworden was.

Op 22 September 1742 stierf hij, des morgens om half zeven, in het houten huis aan de Breedestraat."

De molenaar van het Molenplein, Gales en Lierens zorgden voor de begrafenis. Zij maakten ook de inventaris op.

Het blijkt, dat Pater van Heumen een knecht had met de naam Quasje, maar ze schrijven erbij in de inventaris „die is weggelopen." Die verkoos de vrijheid. De andere knecht, Dirk werd verkocht.

We zien op de lijst ook staan „een nieuwe zadel ongevoert". Pater van Heumen had dus niet veel kunnen reizen op zijn ezel of paard.

5 Mei 1742 passeert het laatste stuk de fiscaal Jan van Schagen en Curaçao heeft geen Paters Jezuïeten meer, ja, geen vaste missiezorg tot 1776.

In het jaar 1749 komt een zekere Johannes van der Meer van Curaçao bij den overste van de Paters Dominicanen in Nederland klagen, dat hij niet begrijpt waarom de Paters Jezuïeten niet meer voor Curaçao zorgen. Weinig begrip toonde die man. In Holland zelf vervolgd, verjaagd van stad tot stad, konden de Paters Jezuïeten toch wel moeilijk Curaçao, dat zes mensenlevens van hen eiste, blijven verzorgen. Er was bovendien veel te weinig medewerking.

Er moet door de Ordeleiding in Rome wel zwaar getobd zijn over dat Curaçao, waar men nu ook niemand heen kon sturen, waar ieder moeilijkheden had, waar jonge mensen omkwamen van ellende en stierven als afgeleefde mensen, waar financiële moeilijkheden in de weg gelegd werden als nergens, en men moest wel besluiten... misschien later, doch nu kunnen we geen Paters meer sturen.

Men was in Holland ook bang, dat een aanvraag voor een priester naar Curaçao wel eens het werk der Paters Jezuïeten in het Moederland zou bemoeilijken. Arm Curaçao!

Van rond het jaar 1700 tot 1742 hebben de Paters Jezuïeten van de Vlaamse provincie dus voor Curaçao zorg gedragen. Het viel hun zwaar, zeer zwaar. In die tijd zijn er dan ook zes Paters Jezuïeten op Curaçao bezweken.

De man, die de zorg voor Curaçao op zich nam en ondanks alle moeilijkheden wilde doorzetten en Curaçao onder de Nederlandse Jesuïeten plaatste, is de generaal overste Tamburini. In zijn rondschrijfbrief aan alle Paters Jezuïeten over geheel de wereld, blijkt dan ook overduidelijk, dat hij het werk der missies zo sterk mogelijk wil helpen. Het spijt hem, dat hij niet meer Paters kan sturen (1707).

Na zijn dood op 28 Februari 1730 bleef Curaçao een eiland vol moeilijkheden. De opvolger van generaal Tamburini, generaal Retz, hoopte dat de Jezuïeten die in de buurt van Curaçao werkten, financieel wel zullen helpen.

11 Juni schreef hij dat hij niet graag zou zien, dat men Curaçao verliet, hij maakte zich dan ook ongerust, hoe dan wel voor de Curaçaoenaars gezorgd zou worden.

Er was er zo grote armoede, terwijl de een na de ander al spoedig na aankomst op Curaçao stierf, zodat men meende te moeten besluiten Curaçao aan andere krachten te moeten overlaten.

De twee generaals van de Orde der Jezuïeten: Tamburini en Retz verdienen een ereplaats in de kerkgeschiedenis van Curaçao.



Edgar Warren (links) regeringsbemiddelaar, praat met Frank J. Taylor van New York, die 39 scheepvaartmaatschappijen vertegenwoordigt, over een verklaring die door Taylor in Washngton werd afgelegd t.a.v. de lonen der zeelieden die bij de C.I.O. zijn aangesloten.



Ben Hogan (rechts) die de Goodall Golf Tropee voor de tweede maal won, ontvangt haar van Elmer Ward, den schenker, in de Winged Foot Golf Club te Mamaroneck, New York.